

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
DGRO-Directie Ruimtelijk Beleid
Nota Ruimte
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum	27 november 2025
Kenmerk	Zaak 899176
Documentnummer	899188
Contactpersoon	F. Hartog
Verzenddatum	< Vul hier de verzenddatum in >
Onderwerp	Zienswijze ontwerp-Nota Ruimte

Geachte lezer,

Bij brief van 26 september 2025 heeft de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, mede namens de bewindspersonen van IenW, EZ, KGG, VWS, LVVN, Def en OCW, de Ontwerp-Nota Ruimte (hierna: nota) aan de Tweede Kamer aangeboden. Uw ministerie heeft de nota van 6 oktober 2025 tot en met 15 december 2025 ter inzage gelegd met de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dronten maakt van deze gelegenheid graag gebruik. De gemeenteraad van Dronten heeft op @@ november 2025 besloten deze zienswijze nadrukkelijk te onderschrijven.

We hebben de zienswijzen onderverdeeld in een aantal opmerkingen die hieronder is vermeld:

a. Koers van de nota Ruimte

Wij onderschrijven de door u gekozen koers onder het motto "elke regio telt". Nadrukkelijk onderschrijven we de visie dat lokale kansen moeten worden gegrepen en dat recht wordt gedaan aan de onderscheidende kracht en daarmee perspectief wordt geboden aan de regio. Dronten ziet kansen en mogelijkheden om bij te dragen aan de grote ruimtelijke opgaven die ons land kent. Hieronder lichten we dat toe.

b. Positie Dronten

De gemeente Dronten maakt onderdeel uit van het NOVEX-gebied Zwolle, terwijl de ruimtelijke opgaven tegelijkertijd worden gesteld als onderdeel van het Ruimtelijk Arrangement voor de provincie Flevoland.

Wij onderschrijven uw visie dat de ruimtelijk-economische ontwikkeling waar Dronten deel van uit maakt, is aangemerkt als "stimuleren" zoals omschreven in de Vista-strategie (p. 186, e.v.). Dit betekent dat de woningbouw wordt gestimuleerd en dat de economische dynamiek wordt versterkt waarbij extra ruimte voor bedrijvigheid mogelijk is. Tegelijkertijd



pleiten we daarin wel voor samenhang tussen deze visie in de nota met de daarin opgenomen uitgangspunten en de afspraken tussen Rijk en onze regio (in het geval van Dronten: met de provincie Flevoland) die zullen zijn vervat in een Uitvoeringsagenda van de Strategische Agenda Flevoland.

Wij vernemen graag van u hoe u wilt borgen dat afspraken die Rijk en Regio Flevoland maken (en al hebben gemaakt) in het kader van de Strategische Agenda Flevoland en het Ruimtelijk Arrangement Flevoland, worden overgenomen en uitgevoerd door de NOVEX-regio Zwolle indien en voor zover die daarop van invloed zijn.

In de beschrijving van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur heeft u een indeling gemaakt in vier hoofdthema's en daarbij sectorale aspecten benoemd. In het kader van uw indeling maken wij de volgende opmerkingen:

c. Water en Bodem

We onderschrijven uw visie en ambitie aangaande dit thema en hebben hier geen verdere opmerkingen op. Uw beschrijving met betrekking tot water en bodem worden al toegepast. Ook met de effecten van klimaatverandering wordt rekening gehouden door een klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting.

d. Landbouw en Natuur

De gemeente Dronten steunt de algemene koers van de nota om de Nederlandse landbouw te positioneren als een technologische innovatieve en hoogproductieve sector die onmisbaar is voor voedselzekerheid en de instandhouding van waardevolle cultuurlandschappen. Wij onderschrijven de noodzaak voor de landbouw om zich tot het natuurlijke systeem te verhouden o.a. via technische innovaties en het zoeken naar nieuwe verdienmodellen voor agrariërs, zodat een transitie naar meer duurzame landbouw kan worden gerealiseerd.

De gemeente Dronten is het hart van een agrarische hotspot, mede dankzij de aanwezigheid van de Aeres Hogeschool. Hoewel de nota het belang van de agrarische hotspots erkent, missen wij de expliciete ruimtelijke borging en het stimuleren van onderzoek, ontwikkeling en opschaling van de Agri-Tech innovaties. Dit is essentieel voor onze gemeente voor het realiseren van de gevraagde transitie.

De nota benoemt het risico van leegstand van agrarische bebouwing door de verwachte afname van het aantal agrarische bedrijven. De voorgestelde aanpak tegen verrommeling en ondermijning is noodzakelijk. Echter:

- Zorgvuldigheid; Wonen versus Ondernemen: Meer wonen in het landelijk gebied kan de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven belemmeren; maatwerk moet mogelijk zijn;
- Eén aanpak: het Rijk moet in samenwerking met de mede-overheden een heldere en gebiedsgerichte aanpak voor leegstand ondersteunen dat gericht is op het behoud en herbestemming voor agrarisch gerelateerde functies of functies te combineren, waarbij maatwerk naar andere vormen, zoals bijvoorbeeld zorgboerderijen of knarrenhofjes mogelijk moet zijn.

e. Economie en Energie

De ambities in de nota met betrekking tot economische kracht, strategische autonomie en een versnelde energietransitie bieden een relevant kader waarbinnen de gemeente Dronten haar groeiopgave Dronten 2050 wil realiseren en haar economische positie kan versterken. Om onze bijdrage aan de nationale doelen optimaal te kunnen vervullen, brengen wij het volgende onder uw aandacht:

Belang van Regionale Ecosystemen:



De nota noemt het versterken van regionale ecosystemen als een sturende bouwsteen. Twee opmerkingen daarbij:

- Duale positionering: Zoals hierboven is aangehaald, kan de huidige positionering van Dronten, die zowel bij het NOVEX-gebied Zwolle als bij het Ruimtelijk Arrangement Flevoland wordt betrokken, leiden tot onduidelijkheden over de regie en prioriteitsstelling. Een verwijzing naar de noodzakelijke samenhang hierin zien wij als een wenselijke aanvullende opmerking;
- Aeres Hogeschool: De Aeres Hogeschool in Dronten fungeert als een kennisinnovatie-omgeving binnen de Agri-Food sector en is een cruciale schakel in het regionale ecoysteem dat het Rijk wil stimuleren. Wij vragen u om de ruimtelijke en bestuurlijke erkenning van dit unieke innovatiemilieu in de nota te verankeren, om zo de nodige transitie en innovatie in de sector te ondersteunen en stimuleren.

Verder zijn nog twee specifieke punten met betrekking tot het onderdeel "energie" relevant:

1. Zesde cluster bedrijven:

Bij Dronten staat in de nota in het hoofdstuk over economie en energie een stip die is aangemerkt als locatie voor het "zesde cluster". Dit wordt in de tekst aangeduid als: "het versterken van regionale ecosystemen: de (boven)regionale strategische bedrijventerreinen, de bedrijven uit het zesde cluster, strategische knooppunten en plekken voor energie (elektriciteit, warmte en waterstof) en de daarvoor relevante netwerken voor energie, goederen en grondstoffen".

De term "zesde cluster" verwijst naar een groep energie-intensieve industriële bedrijven in Nederland die niet geografisch geconcentreerd zijn in één van de vijf door de overheid aangewezen grote industriecusters. Voor Dronten betreft dit mogelijk een tweetal bedrijven die reeds in Dronten zijn gevestigd.

Het is van cruciaal belang dat er in de regio ruimte wordt geboden voor de ontwikkeling en verduurzaming van deze bedrijven. Ze zijn essentieel voor de strategische autonomie en de brede economische basis van Nederland. De gemeente Dronten steunt de erkenning van deze locatie, maar benadrukt dat deze ontwikkeling slechts onder strikte voorwaarden en met een duidelijke koppeling aan de klimaatdoelstellingen 2050 gerealiseerd kan worden.

2. Dronten is voorbij focus op RES

Aanvullend wordt opgemerkt dat de focus op RES voor Nederland logisch is, maar dat de gemeente Dronten al voorbij dit punt is. Dronten draagt fors bij landelijke duurzame energieopwekking, maar daar wil de gemeente ook profijt bij hebben bij onze eigen ontwikkelingen.

Kunt u in de nota bijvoorbeeld door een stimulerings- en/of experimentenkader, mogelijkheden creëren om als koplopergemeente de volgende stappen te kunnen maken, bijvoorbeeld gericht op duurzame lokale energiesystemen?

3. Aanwijsgebied grootschalige energieproductie:

Bij Swifterbant wordt een locatie genoemd als "aanwijsgebied grootschalige energieproductie". Dat wordt in de tekst niet nader gedefinieerd. Daarbij zijn de bestaande windparken "Blauw" en "Groen" niet volledig op de kaart gezet. De gemeente Dronten beschouwt de energietransitie en de ontwikkeling van een energie-economie als een belangrijke kans voor de regio. Wij verzoeken u om dit aanwijsgebied nader te onderzoeken en te duiden in samenspraak met de regio en onze gemeente. Het is noodzakelijk om de concrete functie, schaal en impact van dit gebied op de leefomgeving en de agrarische structuur te bepalen en te verzekeren dat de ontwikkeling van dit gebied integraal past in de totale ruimtelijke en economische groeiopgave 2050 van Dronten en de Regio Zwolle en Flevoland.



f. Wonen, werken en bereikbaarheid

Binnen dit thema hebben we de volgende opmerkingen:

1. Balans in wonen, werken en voorzieningen.

De nota streeft naar nabijheid van wonen, werken en voorzieningen en wil de groei in passende werkgelegenheid verder stimuleren in de regio's.

- Evenwichtige ontwikkeling: Dronten is een belangrijke groeikern in de invloedssfeer van de NOVEX Zwolle en de MRA. Om de groei in woningbouw duurzaam en kwalitatief te laten zijn, is het van essentieel belang dat de groei van woningbouw direct gekoppeld is aan de gelijktijdige groei en stimulering van passende werkgelegenheid en voorzieningen. Dit voorkomt een ongewenste toename van pendelverkeer en versterkt de economische zelfredzaamheid en de brede welvaart van de regio. Graag zouden we een uitwerking zien hoe u dit ziet en kan ondersteunen.

2. Borging van Cruciale Bereikbaarheid

De nota erkent dat de kracht van de regio's afhangt van goede verbindingen en dat het Rijk de ontwikkeling van regionale ecosystemen zal ondersteunen door te sturen op de juiste infrastructuur. Dat juicht Dronten toe.

In dat verband wijzen wij u op de noodzaak voor een goede verbinding van de N50 en de A6. Voor Dronten en de regio's Zwolle en Flevoland zijn de opwaardering van de N50 en de verbreding van de A6 van vitaal belang voor het functioneren van de corridor MRA- regio Zwolle en de ontsluiting van de economie en de realisatie van de woningbouwopgave.

Wij pleiten met nadruk dat de noodzakelijke investeringen in de capaciteit en betrouwbaarheid van deze en andere verbindingen expliciet worden meegenomen en meerjarig worden geborgd, als cruciale randvoorwaarde om de gewenste groei in wonen en werken te kunnen faciliteren.

g. Overig

De gemeente Dronten is opgenomen in de opsomming van locaties voor grootschalige woningbouw. Dronten biedt –in tegenstelling tot veel andere locaties waar stikstof en andere ruimtelijke vraagstukken snelle woningbouw blokkeren- mogelijkheden om te versnellen en doet dat feitelijk al. We missen daarbij de grootschalige projecten bij Biddinghuizen (De Graafschap) en Dronten-Centrum (Hanzekwartier). We nemen aan dat deze locaties niet zijn opgenomen gelet op het feit dat de projecten al langer lopen in combinatie met de gehanteerde tijdschijf voor versnelling van de woningbouw (2034).

Tot slot missen we op de kaart (pagina 299) de locatie van Swifterbant-Zuid dat wel in het overzicht van grootschalige woningbouw is opgenomen (pagina 300).

In de nota worden enkele gemeente genoemd die specifieke rijkssteun ontvangen voor de bijdrage aan de woningbouw. Wat hierbij opvalt, is dat daarbij alleen wordt gekeken naar absolute aantallen te realiseren woningbouw, maar dat de relatieve mate van groei geen criterium is om voor extra en specifieke rijkssteun in aanmerking te komen. Wij verzoeken u hier naar alsnog een overweging op te maken. Bijvoorbeeld door uw grondbeleid aan te sluiten op de reeds ingezette versnelling van de woningbouw.

Onze groeiopgave betreft een toename met de helft van ons woningbestand en een derde van ons inwonersaantal. Dit heeft een bovenmatige impact op bijvoorbeeld de noodzakelijke uitbreiding en spreiding van maatschappelijke voorzieningen en aanpassing van met name de binnenstedelijke infrastructuur. Graag zouden we deze benaderwijze alsnog opgenomen zien.



In Hoofdstuk 10 gaat u in op een aantal specifieke sectorale beleidsaspecten. Hierover merken wij met betrekking tot defensie het volgende op.

In het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie hebben wij onze zienswijzen destijds ingediend. Deze zijn bij het ministerie van Defensie nog in behandeling. Wij verzoeken u bij de ontwerp-Nota Ruimte met deze zienswijzen rekening te houden; zeker op die punten waar het meervoudig ruimtegebruik aan de orde is (voor Dronten wordt verwezen naar onze opmerkingen aangaande het laagvlieggebied voor helikopters; een afschrift van onze zienswijze in dat proces, sturen we als bijlage bij deze brief mee).

Afsluiting.

Dronten waardeert de erkenning dat de gemeente als locatie voor grootschalige woningbouw is aangewezen, maar wijst tegelijkertijd op de noodzakelijke integraliteit van de nota om de samenhangende ruimtelijke keuzes te onderbouwen en langs deze weg de noodzakelijke versnellingen aan te brengen in de woningbouwopgave, transitie van de landbouw, innovatie van energiesystemen en de aanleg van noodzakelijke infrastructuur. En als gemeente die niet eenduidig te positioneren is binnen één provincie of NOVEX-gebied – waarmee Dronten echt geen uitzondering is- benadrukken wij daarbij tevens het belang van een passend bestuurlijk instrumentarium dat succesvolle integratie van gemeente- en regio-overstijgende opgaven mogelijk maakt.

Met deze zienswijze onderstrepen wij onze bereidheid om met uw structurele ondersteuning een constructieve bijdrage te leveren aan de woningbouw-, economische en ruimtelijke opgaven van Nederland.

Mochten er op korte termijn actuele ontwikkelingen zijn, behouden we ons het recht toe, deze zienswijze aan te vullen.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met de heer F.H. Hartog van team Team Ruimtelijk beleid. Te bereiken via telefoonnummer 14 0321.

Met vriendelijke groet,

namens het college van Dronten

R. Hammenga MA
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester



